

L'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines

Pere Gifre i Ribas

Des de fa més de quinze anys Girona ha estat punt de trobada d'un col·lectiu d'historiadors interessats pel món rural i amb voluntat de confrontar resultats i generar sinèrgies. Es tracta d'un grup relativament ampli i divers, que comprèn des d'investigadors lligats a la UdG –perquè hi imparteixen classes o perquè hi realitzen estudis de doctorat– fins a professors de secundària i arxiviers, als quals encara s'ha d'afegir un nucli d'historiadors locals. L'existència d'aquest grup ha anat acompanyada d'unes condicions òptimes per a la investigació sobre la regió de Girona, fet que ha propiciat moltes recerques sobre la mateixa zona. D'aquestes condicions, n'hi ha dues de particularment remarcables. Primerament el caràcter territorialment homogeni –almenys per les èpoques moderna i contemporània– de la regió de Girona, fet que la converteix en un laboratori apropiat per a estudis a llarg termini i per a l'anàlisi de les relacions socials. En segon lloc, la riquesa dels seus fons arxivístics: notariais, institucionals, administratius... als quals encara cal afegir els arxius patrimonials, amb més de tres-cents fons enregistrats fins ara.

Aquest és el context en què, el 1999, va sorgir l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines –que a hores d'ara té uns 150 membres– amb la finalitat d'articular i posar en contacte els interessats en l'estudi i coneixement del món rural. Els seus objectius fundacionals, plantejats des del pragmatisme que imposen les limitacions

econòmiques, defineixen com a principals camps d'actuació (a) la realització i difusió d'estudis relatius al món rural i la seva història, (b) el coneixement, conservació i difusió dels arxius patrimonials, (c) la relació entre els seus associats a través d'una publicació periòdica on es doni compte de les principals activitats de l'Associació i que serveixi d'agenda de les activitats dels ruralistes; i, finalment, (d) l'organització de cursos, seminaris i actes d'estudi i difusió de la història rural.

Aquests objectius ja han començat a concretar-se en forma d'organització de cursos i seminaris, l'edició del butlletí *Mestall* i també l'edició de *la Biblioteca d'Història Rural*. I, en això, l'Associació sempre ha buscat la cooperació amb diferents institucions i entitats: compta amb la col·laboració de la UdG, a través del Centre de Recerca d'Història Rural, amb el suport de l'Arxiu Històric de Girona i amb l'entusiasme de Curbet Composicions Gràfiques (CCG). En un altre nivell, també ha comptat amb el suport econòmic de la Diputació de Girona i de diferents ajuntaments que han col·laborat en algunes publicacions, com els de Girona, Cervià de Ter, Cassà de la Selva, Cruïlles, Forallac, Quart i Sant Feliu de Guíxols, i també del Centre d'Estudis Selvatans.

La *Biblioteca d'Història Rural* ha estat concebuda com el resultat de tres col·leccions: *Estudis*, *Fonts* i *Documents*, cadascuna de les quals aplega un tipus de materials netament diferenciable.

De la sèrie *Estudis* s'han editat tres números: *Els darrers senyors de Cervià de Ter. Investigacions sobre el caràcter mutant de la propietat (segles XVII-XX)* de R. Congost; *Les Gavarres a l'Edat Mitjana. Poblament i societat d'un massís del Nord-est català* d'E. Mallorquí, i *L'origen i l'expansió de l'agricultura a l'Empordà (del Neolític a la romanització)*, de R. Buxó. La col·lecció *Fonts* compta amb un volum editat (*Els llibres de família de pagès. Memòries de pagès, memòries de mas (segles XVI-XVIII)*) de X. Torres) i un altre de pròxima aparició (*Els arxius patrimonials*, de P. Gifre, J. Matas i S. Soler). Finalment, la sèrie *Documents* aplega tres volums que inclouen el facsímil, la transcripció o la traducció, segons escaigui, de documentació inèdita de gran interès, així com l'estudi introductori i edició crítica d'aquest material. Els títols apareguts són: *Biografia o explicació del arbre genealògic de la descendència de Casa Heras de Adri (1350-1850)*, de Miquel Heras de Puig (amb estudi introductori de M. Bosch i Ll. Ferrer); *Treballs y desdixas que an succeït en la present principat de Chatalunya y en particular a nostre bisbat de Girona, 1674-1700*, de Felix Domènech, (amb edició i estudi introductori de P. Gifre i X. Torres); i els *Costums de Girona* de Tomàs Mieres, (amb edició crítica i traducció a càrrec d'A. Cobos).

Pel que fa a l'organització de cursos i seminaris, sempre en col·laboració amb el Centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona i puntual-

ment amb altres entitats com l'Associació Arqueològica de Girona, al llarg dels anys 2000 i 2001 l'Associació ha fet un cicle de conferències sobre el fet renaixentista, un curs sobre fonts i tècniques per a la genealogia històrica, unes jornades sobre la sagrada medieval, unes altres sobre arquitectura rural i encara unes terceres sobre sindicalisme agrari, i finalment un seminari sobre els arxius patrimonials. La simple relació d'aquestes activitats il·lustra el ventall d'interessos que cobreix l'Associació i el seu dinamisme, malgrat el poc temps que porta en funcionament. D'altra banda, des del maig del 2000 col·labora en la realització de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya del Centre de Promoció de la Cultura Tradicional i Popular Catalana, amb un projecte que amb el títol "Memòria d'un món rural en transformació (Girona, 1930-2000): la veu dels hisendats" es proposa recopilar un conjunt d'entrevistes autobiogràfiques a grans propietaris rurals per reconstruir la seva perspectiva sobre canvi social i econòmic associat a la modernització agrària.

Finalment podem afegir que l'ànim de l'Associació d'Història Rural és integrar tots aquells que treballen i investiguen en la història del món rural –especialment el gironí però no exclusivament–, així com col·laborar amb centres d'estudis locals i altres entitats. Tota altra informació sobre activitats, publicacions i treballs de l'Associació es pot trobar a l'adreça .

associació d'història rural
de les comarques gironines